

nároků. Vývody dovolacího rekursu Jana C-a, jenž jedině napadl rekursní usnesení, nebylo vyvráceno správné, věci i zákonu vyhovující odůvodnění tohoto usnesení. Stěžovatelův nárok, opírající se o předpis Šu 1264 obč. zák., vzešel by teprve, kdyby bylo pravoplatně uznáno rozsudkem na rozvod manželství z viny odpůrkyně, nebo z viny obou manželů. V této příčině tvrdil Jan C., že manželství bylo sice rozvedeno rozsudkem pro zmeškání z viny odpůrkyně, že však rozsudek ten nenabyl dosud právní moci. Z toho vyplývá, že Janu C-ovi v době, kdy se domáhal prozatimního opatření, jím tvrzený nárok podle Šu 1264 obč. zák. dosud nevzešel. Proto by nemohl býti tento nedostatek podle Šu 390 odstavec první ex. ř. nahrazen ani jistotou. Ale také jest závažno, že ani nebylo tvrzeno v návrhu na povolení prozatimního opatření, že nárok, o jehož zajištění běží, přísluší skutečně Janu C-ovi výhradně. Uvádí-li Jan C. nyní v dovolacím rekursu úchylně od toho, oč opíral svůj nárok v návrhu, že, kdyby mu nepřislušel nárok podle Šu 1264 obč. zák., jeho nárok na vrácení opíral by se o § 1435 obč. zák., nemůže k tomu býti přihlíženo, poněvadž Jan C. ve svém návrhu nedomáhal se zajištění nároku podle Šu 1435 obč. zák., nýbrž nároku podle Šu 1264 obč. zák., tedy nároku od onoho zcela odlišného. Stěžovatelovo mínění, že musí býti teprve v rozepři zjištěno, zda nárok na zpětné převedení vlastnického práva k nemovitostem přísluší proti Marii C-ové jemu, či jeho matce Rozalii K-ové, ale že oni oba mají již nyní právo, dožadovati se ochrany tohoto nároku, je potvrzením správnosti právního názoru rekursního soudu, podle kterého je předpokladem povolení prozatimního opatření osvědčení určitého nároku soukromoprávního, příslušejícího určité osobě, čemuž není tak v tomto případě, když podle něho musí býti teprve v rozepři rozhodnuto, zda nárok přísluší stěžovateli, či jeho matce. Stěžovatelův poukaz ku předpisu Šu 16 c. ř. s. není případným, neboť se stěžovatel netáhne svým nárokem zcela nebo částečně k věci nebo právu, o nichž je mezi jinými osobami zahájena právní rozepře, nýbrž stěžovatel je v právní nevědomosti, zda nárok, který chce míti ochráněn prozatimním opatřením, přísluší jemu, či jeho matce.

Čís. 4929.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Technický správce dvou různých dvorů, jenž mimo to samostatně řídil zemědělský podnik průmyslový, spadá do skupiny 9. tabely, třebaž měl jen nižší přípravné studium.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Rv II 205/25.)

Procesní soud první stolice přisoudil vdově po správci velkostatku žalovaného zaopatřovací požitky dle skupiny deváté tabely připojené k zákonu ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Nižšími soudy bylo zjištěno, že zemřelý správce Alois K. až do 15. února 1915, kdy byl povolán k vojenské službě (kdež 5. září 1915 v poli padl), mē. v hospodářské správě dva dvory, dvůr S. o 108 ha a dvůr W. o 103 ha půdy, a při nich vedl i správu hospodářského lihovaru s kontingentem 723-11 hl, že dvory byly přes hodinu cesty od sebe vzdáleny, že denně vykonával dozor na obou dvorech a vedl samostatně i výrobu v lihovaru, jsa osobně i důchodkové kontrole zodpovědným, že také vedl o těchto podnicích knihy, a že pracoval jednou ročně návrh osevního plánu. Oba dvory, jsouce jinak samostatnými hospodářskými jednotkami, sloučeny byly ve společnou správu ještě s hospodářským lihovarem (sekcí), ježto k velkému pozemkovému majetku, žalovanou firmou drženému, patřilo celkem pět dvorů o třech sekcích s ústředním ředitelstvím v S. Prvým soudem bylo zjištěno ze znaleckého posudku, že hospodářský úředník, pověřený vedením sekce, má větší zodpovědnost, než úředník jediný dvůr na starosti mající, poněvadž jeho činnost jest rozšířena na více objektu, a vyžaduje větší bystrosti při vedení. Bylo-li tedy prokázáno, že správce Alois K. osobně vedl technickou správu dvou různých dvorů a mimo to i samostatně řídil zemědělský podnik průmyslový (lihovar), tato jeho činnost osvědčovala již jeho zvláštní schopnosti a odborné znalosti i zkušenosti, jaké předpokládají se u samostatných správců velkých dvorů, a nezáleží na tom, že měl jen nižší přípravné studium hospodářské, když ve skutečnosti vykazoval příslušné vědomosti a potřebné odborné znalosti pro svěřené mu úkoly. Bylo však také zjištěno, že kromě služby technické obstarával Alois K. i úkony správních těchto zemědělských podniků, zejména že vedl knihy a záznamy o jejich provozu, a že pro lihovar také z části sám nákup bramborů obstarával. Vysvětlivky k vládnímu nařízení čis. 189 z r. 1921 neurčují přesně úkonů administrativy pro správce sekce a proto ani okolnost, že vlastní obchodní podnikání, pokud se těchto dvou dvorů týkalo, provozovala ústřední správa velkostatku v S., není s to, by snížila význam povolání Aloise K-a, poněvadž u zaměstnanců skupiny 9. se ani nepožaduje, by také samostatně vedli komerční stránku zemědělských podniků, jejich správě svěřených. Nesejde ani na tom, že Alois K. měl ze svého dvoru stále telefonické spojení s ústředním ředitelstvím v S. a časté služební hovory s ním, a nutno zdůrazniti, že dovolací vývody neprovádějí dovolací důvod podle čis. 4 Šu 503 c. ř. s. po zákonu, pokud, přezíraje skutková zjištění nižších soudů o samostatném vedení správy obou dvorů a lihovaru Aloisem K-em, pokoušejí se doličiti, že prý byl jen vykonavatelem denních telefonických příkazů ústředního ředitelství. Výtku, že Alois K. nepracoval ani osevního plánu, byla již vyvrácena nižšími soudy, které jednak zjistily, že každoročně návrh osevního plánu zhotovil, jednak případně odůvodnily i provedené jeho změny ústředním ředitelstvím zřetelem na rozvrh osevu na ostatních sekcích. Odvolacím soudem byla tedy sporná otázka právní povahy zaměstnání Aloise K-a posouzena v podstatě správně, když podle skutkových zjištění a znaleckého posudku o jeho činnosti uznal, že jest ho pokládati za správce sekce dvou sloučených dvorů a právem přiznal i jeho pozůstalým nárok na zaopatřovací

požitky podle skupiny 9. tabulky zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. a vysvětlivek k vládnímu nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n.

Čís. 4930.

Do zástavy lze dát i vkladní knížku, opatřenou heslem.

K nabytí zástavního práva (§ 456 obč. zák.) nevyhledává se úplatnosti.

(Rozh. ze dne 17. dubna 1925, Rv II 195/25.)

Žalobkyně svěřila svou vkladní knížku, vázanou heslem, svému bratru Tiboru S-ovi, jenž ji dal žalované firmě do zástavy. Žaloba o vydání vkladní knížky byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Především není správným názor žalobkyně, že vkladní knížka, jejíž vydání se na žalované firmě domáhá, protože jest vázána heslem, které žalované firmě není známo, jako pouhý legitimační papír jest věcí bezcennou a tudíž se za zástavu nehodí. K vyvrácení tohoto názoru stačí uvést, že heslem obmezeno jest toliko disposiční právo se vkladem, jež vkladní knížka představuje a že není, jak správně uvedl odvolací soud, nikterak vyloučeno, že si žalovaná firma známost hesla a tím možnost se vkladem disponovati zjedná, takže nelze říci, že vkladní knížka jest věcí bezcennou, k zástavě nezpůsobilou (§ 448 obč. zák.). Nelze dále sdíleti stanovisko žalobkyně, že žalované firmě nepřisluší ochrana zástavního práva ke vkladní knížce podle §u 456 obč. zák., protože nenašla vkladní knížky do zástavy úplatně (§ 367 obč. zák.). Požadavek úplatnosti, pokud jde o nabytí zástavního práva podle §u 456 obč. zák., nemá místa, protože nejde o přínos majetkový, nýbrž o pouhé zajištění pohledávky. Dokladem toho jest obdobné jinak §u 456 obč. zák. ustanovení čl. 306 obch. zák., kde se úplatnosti při zřízení zástavního práva nevyžaduje. Název, že k nabytí zástavního práva podle §u 456 obč. zák. úplatnosti netřeba, zastává skoro napořád i nauka (srovnej na př. Krainz-Ehrenzweig § 273 str. 803, Dr. Mayr str. 545 pozn. 22, Randa Ger. Zeitung 1899, čís. 21). Pokud pak jde o rozhodnou pro tento spor otázku, zda-li žalovaná firma, nabývající vkladní knížky od Tibora S-a, na jehož jméno zní a jemuž byla, jak jest nesporno, žalobkyní svěřena, pro svou pohledávku za Tiborem S-em do zástavy, byla, jak toho §§ 367 a 456 obč. zák. vyžadují, bezelstnou, nejsou vývody žalobkyně nikterak s to, vyvrátiti stanovisko nižších soudů nanejvýš odvolacího, že důkazy o tom, že žalovaná bezelstnou nabyvatelkou zástavy nebyla, podán (§ 328 obč. zák.) není.